

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
GNL 327 *Katılım Finansı*
DERS NOTLARI

16.HAFTA

03 Haziran 2020

DÜNYA'DA İSLAM BANKACILIĞI

- İslam Kalkınma Bankası'nın Özel Sektörü Geliştirme Şirketi tarafından yayımlanan İslami Finans gelişim endeksi 2019 raporuna göre 2018 yılı itibarıyla İslami finansal varlıkların küresel hacmi 2,524 trilyon dolardır. Bunun %70'ini 1,76 trilyon dolarla, İslam bankacılık varlıkları oluşturmaktadır. Dünya'da 72 ülkede 520 adet İslam bankası bulunmaktadır. Bunların 301 adedi tam teşekküllü İslam bankası, 219 tanesi ise konvansiyonel bankaların içinde bulunan pencere bankalardır. 2018 yılı itibarıyla toplam küresel banka varlıkları(konvansiyonel ve islami) içinde İslam bankalarının payı % 6 dır.

***IFDI2019,ICD-REFINITIV Islamic Finance Development
Report 2019, www.icd-ps.org***

520 bankanın 418 adedi ticari banka,
58 tanesi ise yatırım bankası olarak faaliyet
göstermektedirler.

İslam bankalarının küresel hacminin 2024
yılında 2,175 trilyon dolara,
küresel toplam islami finansal varlıkların ise 3,4
trilyon dolara ulaşması beklenmektedir.

Global Islamic Finance Landscape

US\$ 2.524 Trillion

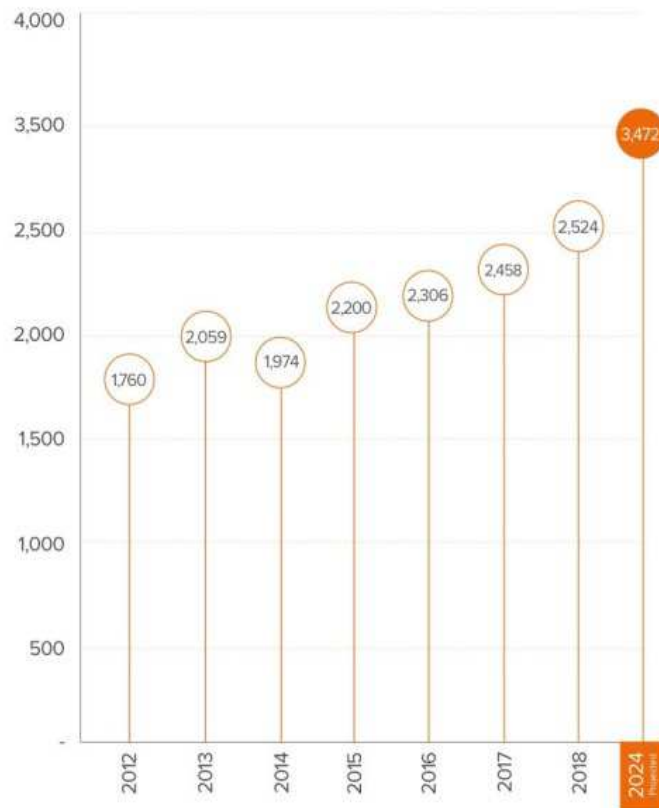
Total Islamic Finance Assets in 2018

1,447

Total Islamic Financial Institutions* in 2018

Islamic Finance Assets Growth 2012 - 2018
(US\$ Billion)

Distribution of Global Islamic Finance Assets

*Including Windows

Sector / Asset Class	Size	Share of Islamic Finance Assets	Number of Institutions / Instruments	Number of Countries Involved
 Islamic Banking	US\$ 1,760 Billion	70%	520 Islamic Banks*	72
 Sukuk	US\$ 470 Billion	18%	2,887 Sukuk Outstanding	27
 Other Islamic Financial Institutions	US\$ 140 Billion	6%	592 OIFIs*	54
 Islamic Funds	US\$ 108 Billion	4%	1,701 Funds Outstanding	28
 Takaful	US\$ 46 Billion	2%	335 Takaful Operators*	47

Islamic Banking

US\$ **1.760**
Trillion

Total Islamic Banking Assets in 2018

520
Total Islamic Banks*
*Including Windows

301
Full-fledged Islamic Banks

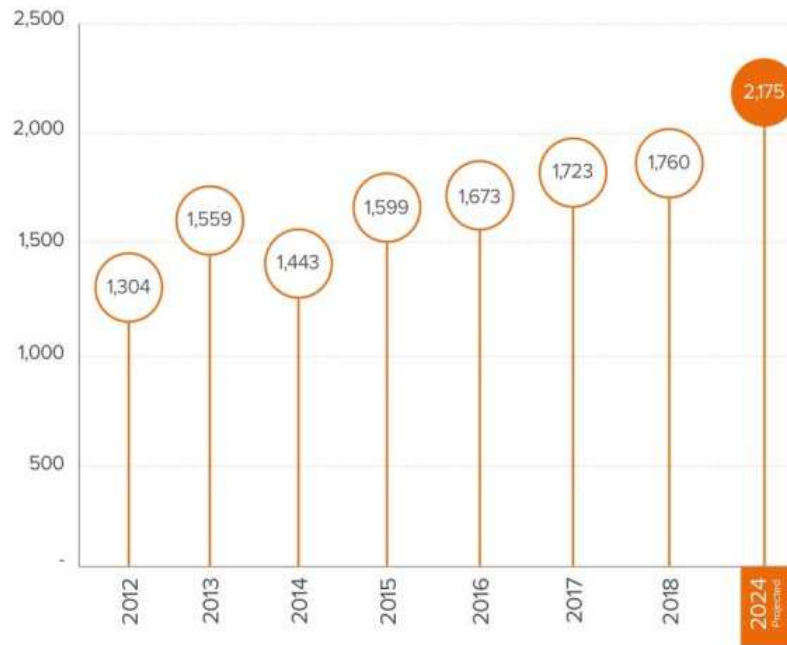
219
Windows

Share of Islamic Banking Assets in Total Global Banking Assets in 2018**

**In 45 countries that reported Islamic banking assets

Islamic Banking Assets Growth 2012 - 2018
(US\$ Billion)

Number of Islamic Banks by Type 2018

TÜRKİYE'DEKİ KATILIM BANKALARININ BANKACILIK SEKTÖRÜ İÇİNDEKİ YERİ
[www.tkbb.org.tr/Sektör Bilgileri/](http://www.tkbb.org.tr/SektörBilgileri/) Mukayeseli Tablolar

Bu konuda üç kaynaktan yararlanabiliriz.

Türkiye Katılım Bankaları Birliği,
Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu,
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

TKBB araştırması Mart 2019 tarihine kadarki dönemi kapsamakta, BDDK ve TCMB 15 Mayıs 2020 ye kadar güncel verileri yansıtmaktadır.

TKBB birliği web sayfasındaki sektör Bilgileri içinde mukayeseli tablolara göre Katılım Bankalarının Aralık 2019-Mart 2020 döneminde

toplam toplanan fonları % 13,7

kullandırılan fonlar ise % 16,1 artış göstermiştir.

Bu oranlar aynı dönemde Bankacılık sektörünün değişim oranlarının üzerindedir. (Bankacılık sektörü sırasıyla, %8,9 ve %9,1).

- Katılım Bankalarının brüt takipteki alacakları ise Bankacılık sektörünün üzerinde bir artış göstermiştir. Aralık 2019-Mart 2020 döneminde Katılım Bankalarında artış %3,2 bankacılık sektöründe ise % 0,9 olmuştur.
- Mart 2020 tarihi itibarıyla katılım bankalarının personel sayısı 16.200 kişi, şube sayısı ise 1.188 kişidir. Personel sayısı bankacılık sektörünün % 7,9 u, şube sayısı ise % 10,5 ini oluşturmaktadır.
- Mart 2020 tarihi itibarıyla; katılım bankaları bankacılık sektörünün toplanan fonlar açısından % 8,75 i, kullanılan fonlar % 5,8 i seviyesindedir. Öz varlık açısından ise bankacılık sektörünün % 4,8 i kadardır. Bu oranlar Aralık 2019 verilerine göre artış göstermiştir. (Aralık 2019 : Toplanan Fonlar % 8,4 ; kullanılan fonlar %5,5 ; özvarlık %4,4).

KATILIM BANKALARI VE BANKACILIK SEKTÖRÜ BAŞLICA FİNANSAL BÜYÜKLÜKLERİ (Mio TL) *

Finansal Başlıklar		Katılım Bankaları			Bankacılık Sektörü		
		Mar.2020	Ara.2019	Değişim(%)	Mar.2020	Ara.2019	Değişim(%)
TOPLANAN FONLAR **	TP	102.061	91.145	12,0	1.359.071	1.267.073	8,7
	YP	116.367	106.533	9,2	1.324.151	1.226.609	8,1
	YP-MADEN	27.096	18.305	48,0	122.451	82.722	47,7
	TOPLAM	245.524	215.983	13,7	2.805.673	2.576.404	9,3
KULLANDIRILAN FONLAR ***		173.599	149.475	16,1	2.989.648	2.739.736	9,1
TAKİPTEKİ ALACAKLAR (BRÜT)		8.009	7.763	3,2	151.526	150.108	1,0
TOPLAM AKTİF		318.799	284.450	12,1	4.873.004	4.491.708	10,8
ÖZ VARLIK		24.136	21.762	10,9	500.170	492.384	1,6
NET KAR ****		754	504	49,6	15.794	12.351	27,8
PERSONEL SAYISI		16.200	16.040	1,0	204.114	204.626	0,2
ŞUBE SAYISI	YURTIÇİ	1.185	1.176	0,8	11.270	11.300	0,2
	YURTDIŞI	3	3	0,0	74	74	0,0
	TOPLAM	1.188	1.179	0,8	11.344	11.374	0,2

KATILIM BANKALARIMIZIN SEKTÖRDEKİ PAYI 31/3/2020 İTİBARIYLA AŞAĞIDAKİ GİBİ GERÇEKLEŞMİŞTİR

	Mar.2020	Ar
1- TOPLANAN FONDA	8,8 	
2- KULLANDIRILAN FONDA	5,8 	
3- TOPLAM AKTİFTE	6,5 	
4- ÖZ VARLIKTA	4,8 	
5- NET KÂRDA	4,8 	

BDDK Haftalık Bankacılık Sektörü Verileri, 15
Mayıs 2020, www.bddk.gov.tr

BDDK verilerine bakıldığında, 2020 yılbaşından itibaren toplanan fonların % 28, kullanılan fonların ise % 32 artış gösterdiği anlaşılmaktadır.

15 Mayıs 2020 itibarıyla katılım bankalarının topladıkları fonların toplamı 273,4 milyar TL, kullandıkları fonların toplamı ise 180,4 milyar TL düzeyindedir.

(27-12-2019 : toplanan fonlar 213,7 milyar TL, kullanılan fonlar 137 milyar TL)

Katılım Bankalarının Nisan-Mayıs (15 gün)döneminde gerek toplanan gerekse kullanılan fonlarda önemli artış sağladığını söyleyebiliriz.

Nitekim TCMB elektronik veri dağıtım sisteminden (evds) çekilen grafikler de bunu doğrulamaktadır.

Haftalık Bankacılık Sektörü Verileri (Temel Gösterim)

Bilgi

Dönem

2020

Mayıs/15 (20. Hafta)

TL

Getir

Krediler

Takipteki Alacaklar

Menkul Değerler

Mevduat

Diğer Bilanço
Kalemleri

Bilanço Dışı İşlemler

Mevduat

Katılım

Tarih: 15 Mayıs 2020 Cuma | Birim: Milyon TL

	Mevduat	TP	YP	TOPLAM
1	Mevduat (Katılım Fonu) (2+5+8)	112.322	161.053	273.376

Taraf

Sektör

FONK
GRUP

Mevdua

Kalkınm

Katılım

SAHİP
GRUP

Menkul Değerler

Mevduat

Diğer Bilanço
Kalemleri

Bilanço Dışı İşlemler

Bankalarda
Saklanan Menkul
Değerler - 1

Bankalarda
Saklanan Menkul
Değerler - 2

Yabancı Para
Pozisyonu

Katılım

Tarih: 15 Mayıs 2020 Cuma | Birim: Milyon TL

	Krediler	TP	YP	TOPLAM
1	Toplam Krediler (2+10)	111.726	68.723	180.449
2	Tüketici Kredileri ve Bireysel Kredi Kartları (3+7)	20.707	49	20.757
3	Tüketici Kredileri (4+5+6)	19.951	49	20.000
4	a) Konut	16.018	18	16.037
5	b) Taşıt	2.008	0	2.008
6	c) İhtiyaç	1.924	30	1.954
7	Bireysel Kredi Kartları (8+9)	756	0	756
8	a) Taksitli	190	0	190
9	b) Taksitsiz	565	0	565
10	Ticari ve Diğer Krediler	91.018	68.674	159.692

GRUPL

Mevdua

Kalkınm

Katılım

SAHİPL
GRUPL

Kamu

Yabancı

Yerli Öz

Haftalık Bankacılık Sektörü Verileri (Temel Gösterim)

Bilgi

Dönem

2019

Aralık/27 (52. Hafta)

TL

Getir

Krediler

Takipteki Alacaklar

Menkul Değerler

Mevduat

Diğer Bilanço
Kalemleri

Bilanço Dışı İşlemler

Taraf

Sektör

FONK
GRUP

Mevduat

Kalkınım

Katılım

SAHİP
GRUP

Mevduat

Katılım

Tarih: 27 Aralık 2019 Cuma | Birim: Milyon TL

	Mevduat	TP	YP	TOPLAM
1	Mevduat (Katılım Fonu) (2+5+8)	89.865	123.816	213.682

Menkul Değerler

Mevduat

Diğer Bilanço
Kalemleri

Bilanço Dışı İşlemler

Bankalarda
Saklanan Menkul
Değerler - 1

Bankalarda
Saklanan Menkul
Değerler - 2

Yabancı Para
Pozisyonu

Katılım

Tarih: 27 Aralık 2019 Cuma | Birim: Milyon TL

	Krediler	TP	YP	TOPLAM
1	Toplam Krediler (2+10)	81.659	55.426	137.085
2	Tüketici Kredileri ve Bireysel Kredi Kartları (3+7)	17.345	68	17.414
3	Tüketici Kredileri (4+5+6)	16.412	68	16.480
4	a) Konut	13.059	36	13.096
5	b) Taşıt	1.821	0	1.821
6	c) İhtiyaç	1.531	31	1.563
7	Bireysel Kredi Kartları (8+9)	933	0	933
8	a) Taksitli	250	0	250
9	b) Taksitsiz	682	0	682
10	Ticari ve Diğer Krediler	64.313	55.357	119.671

www.tcmb.gov.tr/İstatistikler/Haftalık

Para ve Banka İstatistikleri

TCMB Haftalık Para ve Banka istatistikleri incelendiğinde mevduat ve kredi hacimleri açısından sürekli bir büyüme trendi bulunmakta ve herhangi bir bozulma gözlenmemektedir. Haftalık yabancı mevduatta görülen eksilme, o hafta tüm bankaların yaşadığı bir durumdur. Muhtemelen kur artışından yararlanmak isteyen yerleşiklerin TL dönmelerini yansıtmaktadır.

<i>% değişim</i>	<i><u>Haftalık</u></i>	<i><u>Önceki 5 Hafta</u></i>	<i><u>Yıl sonuna Göre</u></i>	<i><u>Geçen Yılın Aynı dönemine göre</u></i>
<i>Krediler (Kullandırılan Fonlar)*</i>	0,29	1,63	29,55	43,09
TL Mevduat	0,27	1,45	24,98	75,16
YP Mevduat	- 2,5	2,86	30,68	56,21

*Mali olmayan kesime verilen krediler

- TCMB verilerine göre, 15.05.2020 itibarıyla mali olmayan kesime verilen kredilerin % 7 sini katılım bankaları vermektedir. (Katılım bankaları 178 milyar TL/ Mevduat Bankaları 2.542 milyar TL)

Seri Açıklamaları

Notlar

Seçenekler

TP.MEVDUAT.I046

I.B.KATILIM BANKALARI(Bin TL)

Çizgi

Sol eksen

Seri Açıklamaları

Notlar

Seçenekler

TP.KREDI.L046

I.A.4.KATILIM BANKALARI(Bin TL)

Çizgi

Sol eksen

İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ

İslam Ekonomisi ve Ekonomik Sistemler
Uygulama ve Araştırma Merkezi

***“COVID-19 SALGINININ NEDEN OLDUĞU
EKONOMİK DURAKSAMANIN
KATILIM BANKALARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ”
ARAŞTIRMASI***

Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve Türkiye’de faaliyet gösteren altı katılım bankası yönetimlerine gönderilen 12 soruluk yapılandırılmış mülakat tamamlanmış ve cevapların değerlendirilmesi aşamasına gelinmiştir.

Sorularla Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankalarının güçlü ve zayıf yönleri ile böyle durumlardaki fırsat ve tehditler belirlenmeye çalışılacaktır. Bu salgın sürecinin katılım hesabı sahiplerini ve katılım fonu kullanan müşterileri nasıl etkilediği, katılım bankası çalışanlarının süreç sırasında nasıl etkilendikleri ve sonrasında kendilerinden beklenen yetkinliklerde değişiklik olup olmayacağı irdelenmeye çalışılmaktadır.

Katılım bankalarının verimliliğine etkiler, stratejik hedeflerde değişiklikler alınan ve alınacak tedbirler sorulmuştur.

Araştırma, katılım bankalarının durumunu konvansiyonel bankalara göre karşılaştırmalı olarak ortaya koymayı amaçlamaktadır. Katılım bankalarının doğrudan ticareti finanse etmesinin bu açıdan öne çıktığı görünmektedir. Bu özelliğinin krize karşı dayanıklılıkta katılım bankalarının güçlü yanını oluşturduğu vurgulanmaktadır.

Fon kullandırma yöntemlerinin gerçek mal ve hizmet ticaretini desteklemesi fonların geri ödenmesinde kendini gösterdiğine işaret edilmektedir. Katılım fonu müşterilerinin faaliyetlerini sürdürebilmek için, bu fona ihtiyaç duyduklarından geri ödemedede katılım bankalarını önceliklendirecekleri beklentisi bulunmaktadır.

***Salgının yol açtığı bu kriz,
bir reel sektör krizi olduğu için işletmelerin nakit ihtiyacı
doğmakta, ticareti fonlayan katılım bankalarının ise
müşterilerine direkt olarak nakit girişi sağlayamadığı
anlaşılmaktadır. Doğrudan ticaretin fonlanması krize karşı
koruma sağlayarak özelliği güçlü yanı olmakta ancak
krizden çıkarken bu özellik zayıf yana dönüşmektedir.***

***Sadık fon müşterileri sayesinde
katılım bankaları daha düşük oranda likidite sorunu yaşadığı
ve düşük pazar payına sahip olunmasının da zımni olarak
katılım bankalarını koruyan bir olgu olarak görüldüğü
ortaya çıkmaktadır.***

Katılım bankaları açısından “Fintech” ler büyük fırsat olarak görülmektedir. Katılım bankaları gerçek ticareti fonladığı için reel sektör nezdinde ekonomik karşılığı bulunmaktadır. Krizlerin katılım bankaları açısından fırsat oluşturduğu düşünülmektedir. Katılım bankalarının dağıtım kanalları ve pazar payı itibarıyla rakiplerinin gerisinde olması, bilanço büyüklüğünün sektörün gerisinde olması kırılgan yönleri olarak sayılmaktadır.

Limitli tüzel müşteriler, şubeye gelmeden mobil finansman ile murabaha işlemlerini gerçekleştirebilmektedir. Uzaktan çalışmanın gerektirdiği teknolojik kapasite ve kabiliyet katılım bankalarında bulunmakta ve daha da artırılması gerekmektedir. Salgın sürecinin takım çalışmasına uyum gerektirdiği ve kuruma aidiyetin gelişmesine yol açtığı gözlemleniyor. Hane halkının ve firmaların nakit ihtiyacı ilk aşamada katılım hesaplarının artış hızını yavaşlattığı ancak parasal genişlemeci tedbirlerin katılım hesaplarının artış ivmesini devam ettirmesini sağladığı görülmektedir.

dağıtım kanalları ve
internet bankacılığı

Kaynak : BDDK

MEVCUT 6 KATILIM BANKASI'NIN İNTERNET BANKACILIĞI VERİLERİ

	2017	2018	2019
Aktif Müşteri (adet)	636.436	1.501.135	3.620.387
İşlem Hacmi (bin TL)	192.020.017	451.951.470	561.500.898

MEVCUT 6 KATILIM BANKASI'NIN MOBİL BANKACILIK VERİLERİ

	2017	2018	2019/9
Aktif Müşteri (adet)	877.000	1.383.870	1.930.000
İşlem Hacmi (bin TL)	12.249.660	61.780.920	98.993.260

MEVCUT 6 KATILIM BANKASI'NIN ALTERNATİF DAĞITIM KANALLARI VERİLERİ

Ürün/Hizmet (adet)	2017	2018	2019
ATM	1.688	1.922	2.082
POS	88.491	100.893	108.401
Banka Kartı	4.103.410	4.669.097	5.374.646
Kredi Kartı	929.245	1.071.810	1.378.125